

Un món nou

Premi de Narrativa Escolar
Vicent Marçà 2020

lletra
nova



Un món nou

Relats seleccionats del XV Premi de Narrativa Escolar Vicent Marçà

letra
nova

bromera

ELS MOTIUS D'UN PREMI I D'UNA ESTIMA

Vicent Marçà (Castelló de la Plana, 1954-2004) va dedicar la seua vida a la promoció i la dignificació de la seua llengua en tots els àmbits socials i culturals. Com a pedagog, va estar vinculat als moviments de renovació pedagògica; com a mestre sempre es va comprometre a fer del valencià una eina d'expressió d'un poble i una cultura, i també estava vinculat al teatre escolar; com a investigador va guanyar el Premi d'Humanitats Ciutat de Castelló amb un estudi sobre les campanes del Fadri, i com a escriptor va ser autor d'una vintena d'obres de temàtiques sempre molt creatives i imaginatives, i amb molt d'èxit de lectors, com ara *Jordi Túrmix, aprenent de pirata*; *La fada masovera*; *Hem fet el Tourmalet*; *Un lloro en les Gaiates*; *Guillem Bellés, de feres entés*; *L'amo de tot*; *Tornaré*; *Les orelles del rei* o *46 contes i un gelat*. Com va escriure a *La fada masovera* (Premi Vicent Silvestre del certamen dels Ciutat d'Alzira), «soc un narrador senzill que he llegit molt i he conegut històries i llocs fantàstics gràcies a la literatura».

Al cap de pocs mesos de la desaparició de l'amic, company, mestre, amant del teatre, home d'acció i escriptor, un grup molt nombrós de persones que l'estimàvem –i l'estimem i l'estimarem– ens vam reunir per veure com fer que la seua faena i la seua trajectòria tingueren una empremta encara a la societat i, sobretot, a la ciutat que el va veure nàixer, créixer i madurar com a pare, persona i professional de l'ensenyament i de l'escriptura. La creació d'aquest

premi que porta el seu nom és una d'aquelles activitats que no té un altre motiu, doncs, que servir per a honrar i difondre la seua activa i compromesa trajectòria social i literària, i d'incentivar la creativitat artística i imaginativa entre els xiquets i xiquetes castellanencs a partir del seu record i la lectura –l'única manera com el seguirem mantenint viu per sempre, com així farem– dels seus llibres.

Amb la certesa que no li acabariem mai d'agrair tot el que va fer per la nostra llengua, la nostra cultura i la nostra ciutat, ens vam posar mans a l'obra, amb la col·laboració dels Col·lectius en Defensa de la Llengua, la Fundació Soler i Godes, la Llibreria Babel, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, Edicions Bromera, la Federació Escola Valenciana, la Universitat Jaume I, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i sota els auspicis de l'Il·lm. Ajuntament de Castelló, per convocar i impulsar aquest premi a la nostra ciutat.

Enguany s'ha decidit posar com a títol de l'edició *Un món nou*. El jurat, a més, ha decidit que siguen 53 els xiquets i xiquetes de 5é i 6é els qui resulten seleccionats perquè la qualitat dels 827 textos presentats ha sigut molt elevada i s'ha volgut que els seleccionats estigueren repartits entre totes les escoles participants. L'ordre de les narracions és aleatori, no hi ha un primer, un segon, etc., sinó que tots són guanyadors i guanyadores, sense ordre numèric.

Des d'ací, a més, volem donar les gràcies als mestres, a tots i a totes, que han incentivat que l'alumnat es volguera presentar a aquest XV Premi Vicent Marçà i, per descomptat, donar les gràcies a tots els joves participants –i animar els que faran 5é i 6é l'any vinent perquè es presenten a la quinzena convocatòria–, els quals han honrat, i molt bé, amb la qualitat dels seus contes, la memòria del nostre estimat i recordat amic: el nostre sempre admirat i rememorat Vicent Marçà. Gaudim, per tant, amb la lectura i els llibres, ja que tenen totes les vitamines, de la A a la Z. En aquest llibre de ben segur que trobarem les llavors i les espigues d'un demà ple de lletres i mons (im)possibles. Endavant, per tant.

COMISSIÓ CÍVICA

PRÒLEG

No és gens fàcil contar històries que atrapen l'atenció dels lectors i que ens facen viure en espais intangibles creats pels escriptors i les escriptores quan juguen amb les paraules i la imaginació. Narracions que fins i tot arriben a fer-se reals en la ment del lector que les viu i gaudeix també amb la seua imaginació, i tot això es dona entre l'autor i lector d'un llibre. Crear una complicitat durant la lectura de l'obra no és fàcil, però quan s'aconsegueix eixa connexió se'ns revela l'autèntica màgia de la literatura, màgia i unió comunicativa que aconseguen fluir de l'individual a l'universal i així transcendeix en les narracions de la persona que cada any homenatgem i que dona nom al Premi de Narrativa Escolar: Vicent Marçà, escriptor a qui vaig conèixer personalment, d'una manera singular, en una conjunció de factors gairebé novel·lescos, en els quals van aparèixer la poesia, el vell Campanar de Castelló, la Lluna, uns pixavins, una llibreria, una reina de les festes de la Magdalena, un lloro i també unes gaiates.

Tot això em va unir a Vicent per a sempre. Va ser el 17 de març de 2003, en la llibreria Babel, en una de les presentacions dels seus llibres, concretament *Un lloro en les gaiates*. En finalitzar la presentació vam poder compartir la paraula i a partir de llavors em va fer sentir com un més dels seus amics. Havíem quedat en la llibreria per a comentar-li la possibilitat que el meu poema

La lluna, el xiquet i el campanar, que era com un petit conte, es publicara en el llibret *Pujada al Campanar*, que cada any lliurava la colla «El Pixaví», la seua colla, a les persones que accedien a visitar el Campanar de la Vila, popularment el Fadri, el dilluns de les festes de la Magdalena. Recorde vivament el seu entusiasme després de llegir el poema, li havia agradat molt, i la meua alegria en sentir-li dir que quedaria molt bé en la contraportada del llibret. Em va convidar a visitar el Campanar abans de la seua obertura al públic el dilluns de les Festes. En arribar el dia, ens vam trobar a la sala del rellotge i allà Vicent em va explicar el seu funcionament i les característiques de la maquinària. També em va convidar a signar alguns exemplars a les persones que baixaren en el primer torn. Ho vaig fer acompanyat per Miquel, membre de la colla, en la taula situada al costat de la porta d'accés a la torre-campanar. Tan agradable va ser la companyia i el tracte amb el públic, que en reaparéixer Vicent després de finalitzar les visites, al voltant de les 21 hores, jo havia passat cinc hores signant exemplars. Així és com a Vicent Marçà li dec el meu «rècord» de cinc-cents dedicatòries i signatures d'un sol poema, un record per a mi inesborrable.

A més d'escriptor, mestre, pedagog i investigador, cal destacar la seua labor com a animador cultural, defensor i promotor de la nostra llengua i amant d'aquesta terra i les seues tradicions, des d'una implicació total en la vida social i cultural de Castelló de la Plana.

Cal donar especialment les gràcies aquest any al treball i dedicació dels organitzadors dels premis, la Comissió Cívica Vicent Marçà, també a les institucions que recolzen el premi, per aconseguir portar endavant un any més la publicació dels relats malgrat les actuals dificultats que vivim. També cal agrair especialment a les xiquetes i xiquets del tercer cicle de Primària de la ciutat de Castelló de la Plana i al seu professorat l'entusiasme per col·laborar en aquesta activitat cultural. Molts de vosaltres, joves escriptors, heu tingut la primera experiència de creació literària i

segur vos heu sentit «aprenentes d'escriptors i escriptores», amb tota la raó, i tal vegada heu començat a explorar en una aventura que vos apassionarà sempre.

En una època difícil com la que vivim, amb la pandèmia de la Covid (el maleït bitxet, com l'anomena el bon amic i escriptor Toni Royo) que afecta tot el planeta, és un temps complicat per a moltes activitats però també terrible per al món dels actes culturals. Desgraciadament, enguany ens hem vist privats de celebrar amb normalitat el lliurament d'aquests premis, però malgrat això, no hem de resignar-nos, i una bona manera d'evadir-se i continuar creant cultura a l'espera de temps més propicis és, sens dubte, per mitjà de la lectura, de l'extens món dels llibres, de l'escriptura, tal com heu fet tots els joves participants en aquesta edició singular, perquè heu aconseguit omplir una vegada més la publicació que teniu entre les mans en el més important que té l'ésser humà: la creativitat i la imaginació.

Enhorabona als creadors i creadores, continueu contant al món les vostres històries, però sobretot llegiu, llegiu molt i visiteu eixe lloc màgic on vos esperen les històries i els secrets que guarden els llibres, les llibreries, i vos puc assegurar que allí trobareu a un bon amic, Vicent Marçà i Duch, acompanyat de molts altres escriptors i escriptores, que sempre estaran esperant-vos per a contar-vos les més meravelloses històries. I per acabar, un consell fàcil de dur a terme i molt gratificant: llig, escriu i viu!

VICENT JAUME ALMELA I EIXAU (poeta)
El Pont Cooperativa de Lletres